

СУТНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ

(Сабадаш В. М., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Халабузар О. А., кандидатка педагогічних наук, доцентка)
Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Процес виховання – система виховних заходів, спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості. Процес виховання залежить від об'єктивних і суб'єктивних чинників. Процес виховання складається з мети і завдання, змісту й методики організації виховного впливу, а також його результату [1, с. 320].

Комплексний підхід до виховання передбачає діалектичне забезпечення єдності вимог у системі всебічного гармонійного виховання (морального, розумового, трудового, естетичного та фізичного), а також єдності й узгодженості форм, засобів і методів впливу на особистість з боку різних соціальних інституцій (сім'ї, загальноосвітніх та професійних закладів, дошкільних та позашкільних виховних закладів, засобів масової інформації)

У практичній технології ідея цілісності виховного процесу реалізується шляхом комплексного підходу. Комплексність – це єдність цілей, завдань, змісту, методів і форм виховного впливу і взаємодії.

У Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що «національне виховання є одним із головних пріоритетів, органічною складовою освіти. Його основна мета – виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнаціональних взаємовідносин, формування у молоді потреби та умінь жити в громадському суспільстві» [4, с. 4].

Сьогодні педагоги покликані відповісти на запитання, як підготувати учня до життя в майбутньому постіндустріальному чи інформаційному суспільстві, при цьому дбайливо оберігаючи і примножуючи систему норм і цінностей, що склалися в українського народу. Національне виховання є однією з важливих складових проблеми комплексного підходу до виховання особистості. Ця проблема дуже багатогранна. У її рішення зробили внесок представники різних наук [2, с. 238]. Так, багато питань теорії і практики гуманістичного та національного виховання підростаючого покоління знайшли розгляд у працях М. Евсевьева, Я. Каменського, К. Ушинського. У соціально-філософському та історичному плані проблема національного виховання, її місце і роль в теорії та практиці національних відносин, отримала методологічно-теоретичне обґрунтування та розробку в різноманітних працях та монографіях педагогів, які висвітлюють різні теоретичні і соціологічні аспекти цієї проблеми, розглядають спектр по формуванню національної і міжнаціональної свідомості, переконання і поведінки, щодо вдосконалення методів і форм [5, с. 139].

Але проблеми виховання особистості були проаналізовані не достатньо. Актуальність проблеми визначається вимогами до самовдосконалення, саморозвитку особистості, її естетичної культури; необхідністю найбільшого використання національно-особливого в культурному надбанні народу, з метою оволодіння особистістю багатством загальнолюдської культури [3, с. 320].

Концепція навчально-виховного процесу учнів була нашим головним об'єктом дослідження. Роль національних традицій у вихованні молоді була нашим предметом дослідження. Ми вважаємо, що якщо концепція національного виховання буде активно застосовуватись, то рівень вихованості молоді підвищиться. Було проаналізовано сутність концепції національного виховання та ефективність її реалізації на сучасному етапі. Згідно з метою і предметом дослідження були визначені такі завдання:

1. Досліджено теоретичні аспекти національно-патріотичного виховання молоді, як основної складової комплексного підходу у формуванні особистості .

2. Проаналізовано концепцію національного виховання на сучасному етапі.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури, синтез, узагальнення, порівняння, абстрагування, конкретизація, спостереження, бесіда.

Комплексний підхід до виховання передбачає діалектичне забезпечення єдності вимог у системі всебічного гармонійного виховання, а також єдності й узгодженості форм, засобів і методів впливу на особистість з боку різних соціальних інституцій.

Головною метою національного виховання на сучасному етапі є передача молодому поколінню соціального досвіду, багатой духовної культури народу, його національної ментальності. Базовими документами, на які слід опиратися в організації національного виховання, є: Конституція України, особливо положення преамбули та I розділу; закон України "Про освіту"; державна національна програма "Освіта (Україна XXI ст.); національна програма "Діти України"; концепція виховання у національній системі освіти; загальна Декларація прав людини; та інші.

Концепція національного виховання має на меті визначити пріоритетні завдання виховання у національній системі освіти та основні напрями їх реалізації на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Виховання дітей і молоді у будь-якому регіоні України зрештою переслідує одні й ті ж стратегічні педагогічні цілі, ґрунтується на одних і тих же принципах і теоретико-методологічних засадах.

Українська народна педагогіка традиційно охоплює такі важливі напрями виховання дітей, як трудове, моральне, інтелектуальне, фізичне й естетичне. Актуальність виховання на засадах народної педагогіки в процесі виховання зумовлена соціальною потребою сьогодення, тобто, відродження національної культури, збереження й збагачення неоціненних духовних скарбів народу. Основну мету виховання народна педагогіка вбачає в тому, щоб навчити кожного бути людиною.

Отже, ми проаналізували сутність концепції національного виховання та ефективність її реалізації на сучасному етапі, визначили сутність комплексного підходу у вихованні особистості а також з'ясували, яку роль у вихованні молоді мають національні традиції в наш час. Ми дослідили теоретичні аспекти національно-патріотичного виховання молоді, як основної складової комплексного підходу у формуванні особистості. Проаналізували концепцію національного виховання на сучасному етапі.

Для дослідження рівня національного виховання молоді було обрано 10 осіб, їй запропоновано прийняти участь в анкетуванні на тему: «Визначення рівня національного виховання». В анкеті було зроблено 10 питань з варіантами відповідей. Бланк анкети міститься в додатку А. Після проведення даного опитування було отримано результати, які ми проаналізували, надали статистику й зробили висновки, які описали. На нашу думку, концепцію національного виховання треба вдосконалити та приділяти більше часу вихованню молоді, як комплексному підходу у вихованні особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрощук І. В. Методика виховної роботи : навч. посібник / І.В. Андрощук, І. П. Андрощук. – Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. С. 320.
2. Вишневський О. Сучасне українське виховання : педагогічні нариси Львів, 1996. С. 238.
3. Зміст та особливості національного виховання у сучасному освітньому закладі : науково-методичний збірник / упорядн.: Л. І. Келембет, О. О. Фляк, О. М. Риндич; відповід. за вип. Р. М. Зуб'як . Івано-Франківськ : Місто НВ , 2013 . С. 320.
4. Національна доктрина розвитку освіти України: затв. Указом Президента від 17 квітня 2002р. - № 347 // Освіта України. - 2002 - 23 квіт. (№ 33) - С. 4-6.
5. Сипченко В.І. Педагогіка: основні положення курсу: Навчальний посібник для студентів педагогічних інститутів. - Слов'янськ : СДПІ, 2000. - С. 139.

ДОДАТОК

АНКЕТУВАННЯ НА ТЕМУ: «ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ»

Шановні студенти, для визначення рівня національного виховання просимо Вас пройти анкетування.

1. Чи вважаєте ви себе українцем?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Мені байдуже
2. Чи хотіли б ви жити за кордоном?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Мені байдуже
3. Чи пишастесь, що вас називають українкою?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Мені байдуже
4. Що для вас означає бути патріотом?
 - А) Жити та народитись в Україні

- Б) Спілкуватись українською мовою
 - В) Наслідувати традиції
 - 5. Чи любите ви свою державу?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Мені байдуже
 - 6. Ви вільно володієте українською мовою?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Важко відповісти
 - 7. Що ви робите для того, щоб бути патріотом своєї держави?
 - А) Живете в Україні і боретесь за її добробут
 - Б) Розмовляєте українською мовою і наслідуете традиції
 - В) Я живу в своє задоволення, а все інше мені не важливо
 - 8. Чому б ви надали перевагу?
 - А) Працювати за кордоном
 - Б) Мені байдуже де працювати, головне щоб я був забезпечений
 - В) Працювати в Україні з хорошою заробітною платою
 - 9. Знаєте ви історію Великої Вітчизняної війни та її героїв?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Дуже слабо
 - 10. Чи ведуть у вас в сім'ї бесіди про патріотичне виховання?
 - А) Так
 - Б) Ні
 - В) Іноді.
- Дякуємо за увагу!